

TIPRINU "tehnikums" A.Ruperts 13.augustā

Apstiprinu
Liepājas Valsts tehnikums

Direktors _____
(A.Ruperts)
2023.gada 2.janvāris

DDI – 33 – 2023

DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA AUTOVADĪTĀJAM

Izstrādāta pamatojoties uz Darba aizsardzības likuma 14.pantu un MK 10.08.2010 noteikumiem Nr.749 «Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos».

1. Vispārējās darba aizsardzības prasības

- 1.1. Patstāvīgi darbu drīkst veikt personas ne jaunākas par 18 gadiem, kurām veikta medicīniskā veselības pārbaude pirms stāšanās darbā, ievadinstruktāža, sākotnējā instruktāža darba vietā un drošu darba veikšanas paņēmieni apmācība. Personai ir atbilstošas kategorijas transporta līdzekļa vadītāja apliecība.
- 1.2. Vienu reizi 12 mēnešos strādājošiem jāiziet atkārtota instruktāža. Personas, kas nav instruētas un apmācītas, patstāvīgi darbu veikt nedrīkst. Ja strādājošie neievēro darba aizsardzības noteikumus, viņiem jāiziet atkārtota instruktāža.
- 1.3. Strādājošā pienākumi:
 - 1.3.1. veikt tikai to darbu, kuram viņš ticis apmācīts un izgājis darba aizsardzības instruktāžu;
 - 1.3.2. ievērot iekšējās darba kārtības noteikumus;
 - 1.3.3. zināt un ievērot Ceļu satiksmes noteikumus;
 - 1.3.4. smēķēt tikai īpaši norādītās vietās;
 - 1.3.5. zināt pirmās palīdzības sniegšanas paņēmienus cietušajam traumu gadījumos (t.sk. ceļu satiksmes negadījumos) un pirmās palīdzības aptieciņas lietošanas noteikumus;
 - 1.3.6. izmantot individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 1.4. Prasības darba vietas iekārtošanai un darba procesa organizācijai:
 - 1.4.1. automašīnas sēdekļi (darba vieta) jānoregulē atbilstoši ergonomikas prasībām;
 - 1.4.2. aizliegts vadīt automašīnu slimam vai nogurušam, alkohola un narkotisko vielu reibuma stāvoklī, kā arī pēc tādu medikamentu lietošanas, kas samazina reakcijas ātrumu un uzmanību;
 - 1.4.3. aizliegts bez vadības rīkojuma nodot automašīnu vadīt citai personai.
- 1.5. Ugunsdrošības pasākumi:
 - 1.5.1. nesmēķēt un nelietot atklātu uguni darba vietās un ugunsnedrošās zonās;
 - 1.5.2. zināt un ievērot ugunsdrošības prasības;
 - 1.5.3. nodrošināt brīvu pieeju ugunsdzēsamajiem līdzekļiem.
- 1.6. Elektrodrošības prasības:
 - 1.6.1. elektroierīcēm un visām metāla, daļām, kuras var nokļūt zem sprieguma, jābūt droši izolētām un iezemētām;
 - 1.6.2. zināt un ievērot elektrodrošības prasības;
 - 1.6.3. pārnēsājamo rokas gaismekļu spriegumam jābūt ne lielākam par 12 V.
- 1.7. Darba higiēnas prasības darba vietai:
 - 1.7.1. gaisa temperatūrai jābūt diapazonā no 16 līdz 23° C aukstajā gadalaikā, no 16 līdz 27° C siltajā laikā;
 - 1.7.2. relatīvajam mitrumam jābūt diapazonā no 30 līdz 70 %;
 - 1.7.3. gaisa kustības ātrums nedrīkst pārsniegt 0,4 m/s;
 - 1.7.4. darba vietas apgaismojumam jābūt ne mazākam par 300 lx; gaismekļa konstrukcijai jāpasargā, acis no spuldzes apžilbinošās, ietekmes.
- 1.8. Ja darba procesā vadītājam un citām personām automašīnā rodas dzīvībai un veselībai bīstami apstākļi, darbs nekavējoties jāpārtrauc un vadītājam jārīkojas saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu prasībām.

2. Bīstamie un kaitīgie darba vides faktori

- 2.1. Kustošas detaļas un mehānismi;
- 2.2. Fiziskās un nervu psihiskās pārslodzes;
- 2.3. Lokālā un vispārējā transporta vibrācija;
- 2.4. Redzes piepūle;

2.5. Ķīmiskās vielas un naftas produkti.

3. Individuālie aizsardzības līdzekļi

3.1. Cimdi.

3.2. Paklājiņš.

3.3. Atstarojošā veste.

4. Aizsardzības līdzekļi automašīnās

4.1. Automašīnas ārējās apgaismes ierīces, avārijas signalizācija, miglas lukturi.

4.2. Kontroles mērierīces.

4.3. Drošības jostas.

4.4. Salona ventilācijas sistēma, kondicionētājs.

4.5. Sēdekļa regulējums atbilstoši ērtības izjūtām.

5. Darba aizsardzības prasības pirms darba sākumā

5.1. Vadītāj am pirms izbraukšanas ir jāpārbauda:

5.1.1. automašīnas tehniskais stāvoklis;

5.1.2. ugunsdzēsšanas aparāta, medikamentu aptieciņas, avārijas apstāšanās brīdinājuma zīmes esamība, konstrukcijā paredzētajām drošības jostām;

5.1.3. vai ir vadītāj a apliecība, automašīnas reģistrācijas dokumenti;

5.2. Aizliegts izbraukt ar bojātu automašīnu un bez valsts numura zīmēm.

6. Darba aizsardzības prasības darba laikā

6.1. Brauciena laikā:

6.2. 1. sekot automašīnas tehniskajam stāvoklim;

6.1.2. ievērot un nepārkāpt Ceļu satiksmes noteikumus, t.sk.:

6.1.2.1. braukšanas ātrumu un distanci;

6.1.2.2. apdzīšanu, apsteigšanu, samainīšanos ar pretimbraucošu transportlīdzekli;

6.1.2.3. apstāšanos un stāvēšanu;

6.1.2.4. braukšanu krustojumos, dzīvojamās zonās, uz gājēju pārejām, šķērsojot dzelzceļa pārbrauktuves;

6.1.2.5. vedot pasažierus;

6.1.2.6. prasības un norādījumus, kurus devuši policijas darbinieki un citas personas, kuras pilnvarotas regulēt ceļu satiksmi;

5.1. Veicot automašīnas remontu un tehnisko apkopi:

5.1.1. neatļaut remontēt automašīnu, iedarbināt tā dzinēju personām, kurām nav tādu tiesību;

5.1.2. lietot individuālos aizsarglīdzekļus;

5.1.3. lietot darba specifikai atbilstošus un kārtībā esošus darba rīkus, inventāru un instrumentus;

5.1.4. lietot pareizus darba paņēmienus un metodes;

5.1.5. necelt vienam un nepārvietot priekšmetus, kuri ir smagāki par 40 kg;

5.1.6. paceļot automašīnu ar domkratu, nodrošināt tās paceltā stāvokļa papildus atbalstu ar paliktņiem;

5.2.1. paceltas automašīnas bloķēšanai pret patvaļīgu pārvietošanos lietot klučus zem nepaceltiem riteņiem;

5.2.8. darba procesā būt uzmanīgam un ievērot piesardzības prasības saskarē ar indīgām un

- veselībai kaitīgām vielām un nepieļaut nepareizu vai bīstamu rīcību, kas var izraisīt nelaimes gadījumu;
- 5.2.9. ievērot darba aizsardzības prasības strādājot ar elektriskiem rokas darba rīkiem;
- 5.2.10. ievērot un izpildīt ugunsdrošības prasības, nelietot atklātu uguni ugunsbīstamā vidē un nepieļaut rīcību, kas var izraisīt ugunsgrēku.

6. Darba aizsardzības prasības ārkārtas gadījumos

6.1. Brauciena laikā:

- 6.1.1. satiksmei bīstamu situāciju gadījumos, kuras vadītājs pamana, jāsamazina braukšanas ātrums vai pilnīgi jāaptur automašīna;
- 6.1.2. automašīnas tehnisko bojājumu vai tās normālas darbības traucējumu gadījumā - tā nekavējoties jāaptur un jāveic pasākumi, lai novērstu bojājumus vai likvidētu bīstamos apstākļus;
- 6.1.3. kamēr nav novērsti automašīnas bojājumi ar kuriem pēc Ceļu satiksmes noteikumu prasībām braukšana aizliegta - braukšanu neturpināt;
- 6.1.4. ja vadītājs izraisījis vai ir saistīts ar ceļu satiksmes negadījumu, nekavējoties jāapstājas, jāieslēdz gaismas signalizācija, jāizliek avārijas apstāšanās zīme;
- 6.1.5. ja ir cietušie, jāsniedz pirmā medicīniskā palīdzība un tālāk jārīkojas saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu prasībām par rīcību pēc ceļa satiksmes negadījuma.

6.2. Ja noticis ceļu satiksmes negadījums:

- 6.2.1. jādara viss iespējamais, lai cietušajam sniegtu pirmo palīdzību;
- 6.2.2. jāizsauc Neatliekamā medicīniskā palīdzība, bet ja tas nav iespējams, cietušais ar garāmbraucošu vai savu automašīnu jānogādā tuvākajā medicīnas iestādē;
- 6.2.3. jāatgriežas ceļu satiksmes negadījuma vietā;
- 6.2.4. par ceļu satiksmes negadījumu jāpaziņo policijai un turpmāk jārīkojas pēc tās norādījumiem.

6.3. Remonta un tehniskās apkopes laikā:

- 6.3.1. pie elektrificēto darba rīku normālas darbības traucējumiem, pārtraukt to darbību un atvienot strāvas pievadu no kontaktligzdās;
- 6.3.2. darba rīku, instrumentu, ierīču bojājumu vai lūzumu gadījumos pārtraukt darbu ar tiem līdz attiecīgā darba rīka vai instrumenta bojājuma novēršanai vai nomaiņai;
- 6.3.3. degvielas, eļļas, krāsas, lakas u.c. vielu izlīšanas gadījumos - tās nekavējoties savāc lietojot smiltis;
- 6.3.4. ugunsgrēka gadījumā remonta vietā, atkarībā no degšanas apstākļiem, darīt visu iespējamo, lai ugunsgrēku likvidētu, kā arī rīkoties atbilstoši ugunsdrošības prasībām.
- 6.4. Avāriju vai ugunsgrēka gadījumā nekavējoties ziņot par notikušo vadībai un veikt pasākumus, lai novērstu avāriju vai ugunsgrēku. Veikt nepieciešamos pasākumus, lai novērstu nelaimes gadījumu - izslēgt dzinēju u.c.
- 6.5. Ja izceļas ugunsgrēks, pārtraukt darbus. Paziņot Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālruni 112 un vadībai, pārliecināties par ugunsgrēka vietas elektrodrošību un sākt dzēsšanas darbus ar rīcībā esošajiem ugunsdzēsības līdzekļiem (ugunsdzēsamajiem aparātiem, smiltīm vai ūdeni).
- 6.6. Traumu gadījumā, cietušajam nekavējoties jāsniedz pirmā palīdzība, jāpaziņo par notikušo vadībai, ja nepieciešams, izsaukt Neatliekamo medicīnisko palīdzību. Saglabāt nelaimes gadījuma situāciju, ja tas neapdraud citus darbiniekus.
- 6.7. Elektriskās strāvas iedarbības gadījumā pēc iespējas ātrāk cietušais jāatbrīvo no strāvas un citu kaitīgu faktoru iedarbības.

7. Darba aizsardzības prasības darba beigās

7.1. Atgriežoties no brauciena:

- 7.1.1. novietot automašīnu stāvvietā tā lai būtu izslēgta tās izkustēšanās;
- 7.1.2. par visiem automašīnas bojājumiem, defektiem paziņot tiešajam darba vadītājam.

7.2. Pēc remonta un tehniskās apkopes darbiem:

- 7.2.1. novietot darba rīkus, detaļas, instrumentus, ķīmiskos līdzekļus to glabāšanai paredzētās vietās;
- 7.2.2. satīrīt un aizvākt no darba vietas visus darba procesā radušos atkritumus;
- 7.2.3. uzkopjot darba vietu lietot individuālos aizsardzības līdzekļus;
- 7.2.4. izlietotos eļļainos slaukāmos materiālus neatstāt automobilī.

8. Darbinieka atbildība par instrukcijas noteikumu pārkāpumiem

Personas, kuras pārkāpušas darba drošības noteikumus atkarībā no kaitējuma raksturu par dotās instrukcijas, pastāvošo mehānismu ekspluatācijas noteikumu u.c. darba aizsardzības prasību neievērošanu, ir atbildīgas disciplinārā, administratīvā vai tiesas kārtībā pēc pastāvošās likumdošanas atkarībā no pārkāpuma rakstura un sekām, kas radušās pārkāpuma rezultātā.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tālrunis - 112

Neatliekamās medicīniskās palīdzības tālrunis – 113

Sagatavoja LVT darba aizsardzības speciālists